EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 30.5.2012
COM(2012) 321 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Malty na rok 2012

a stanovisko Rady k programu stability Malty na období 2012–2015

{SWD(2012) 321 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Malty na rok 2012

a stanovisko Rady k programu stability Malty na období 2012–2015

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise[2],

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu[3],

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Evropské komise zahájit novou strategii pro zaměstnanost a růst, Evropa 2020, založenou na intenzivnější koordinaci hospodářských politik, které se zaměří na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření za účelem posílení evropského potenciálu pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(2) Dne 13. července 2010 přijala Rada doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (na období 2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států[4], které společně tvoří „integrované hlavní směry“. Členské státy byly vyzvány, aby vzaly integrované hlavní směry v úvahu v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

---

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012) 321 final.
3 P7_TA(2012)0048 a P7_TA(2012)0047.
4 Rozhodnutí Rady 2012/238/EU ze dne 26. dubna 2012.

(3) Dne 12. července 2011 přijala Rada doporučení k národnímu programu reforem Malty na rok 2011 a vydala stanovisko k aktualizovanému programu stability Malty na období 2011–2014.

(4) Dne 23. listopadu 2011 přijala Komise druhou roční analýzu růstu, která zahájila druhý evropský semestr integrované koordinace politiky *ex ante* vycházející ze strategie Evropa 2020. Dne 14. února 2012 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování[5], ve které není Malta uvedena mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.

(5) Dne 2. března 2012 potvrdila Evropská rada jak priority pro zajištění finanční stability a fiskální konsolidace, tak opatření na podporu růstu. Zdůraznila potřebu další diferencované fiskální konsolidace podporující růst, obnovy běžného poskytování úvěrů ekonomice, podpory růstu a konkurenceschopnosti, řešení nezaměstnanosti a sociálních dopadů krize a modernizace veřejné správy.

(6) Evropská rada dne 2. března 2012 rovněž vyzvala členské státy účastnící se Paktu euro plus, aby včas představily své závazky, aby mohly být zahrnuty do programů stability či konvergenčních programů a národních programů reforem.

(7) Dne 30. dubna 2012 předložila Malta svůj letošní program stability na období 2012–2015 a dne 23. dubna 2012 národní program reforem na rok 2012. Aby se vzaly v úvahu jejich vzájemné vazby, byly oba programy posuzovány současně.

(8) Na základě posouzení programu stability na rok 2012 podle nařízení Rady (ES) č. 1466/97 se Rada domnívá, že makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce vycházejí, je zejména v pozdějších letech období programu stability optimistický ve srovnání s potenciálním růstem, jak jej odhaduje Komise. Cílem rozpočtové strategie nastíněné v programu je postupně snížit schodek na 0,3 % HDP v roce 2015, po plánované nápravě nadměrného schodku v roce 2011. Program potvrzuje dřívější střednědobý rozpočtový cíl vyrovnaného rozpočtu ve strukturálním vyjádření, kterého má být dosaženo po skončení programového období. Střednědobý rozpočtový cíl adekvátně odráží požadavky Paktu o stabilitě a růstu. Existují rizika, že výsledný schodek by mohl být horší, než bylo plánováno, a to z důvodu i) nižších příjmů daných mírně optimistickým makroekonomickým scénářem, ii) možného překročení běžných primárních výdajů a iii) probíhající restrukturalizace národního leteckého dopravce (Air Malta) a finanční situace dodavatele elektrické energie (Enemalta). Na základě (nově vypočteného) strukturálního salda[6] má meziroční pokrok směrem k dosažení střednědobého rozpočtového cíle být podle plánů v souladu s kritériem dle Paktu o stabilitě a růstu, jež činí 0,5 % HDP. Podle Komisí označených jednorázových opatření zahrnutých v rozpočtových cílech je průměrný pokrok při plnění střednědobého rozpočtového cíle nepatrně vyšší (0,75 % HDP), avšak jeho rozložení v čase je velmi nerovnoměrné – téměř žádný pokrok v roce 2012 a následně výrazný pokrok ve výši 1,25 % v roce 2013. Na základě informací uváděných v programu by míra růstu veřejných výdajů se zohledněním diskrečních příjmových opatření byla v souladu s doporučenou hodnotou pro výdaje podle Paktu o stabilitě a růstu po celou dobu programového období. Z rizik týkajících se plnění rozpočtových cílů však

[5] COM(2012) 68 final.

[6] Cyklicky očištěné saldo bez jednorázových a dočasných opatření, nově vypočtené útvary Komise na základě informací poskytnutých v programu a za použití společně dohodnuté metodiky.

vyplývá, že průměrné tempo změn vedoucích k dosažení střednědobého rozpočtového cíle by mohlo být nižší, než by bylo potřeba. Poté, co poměr hrubého veřejného dluhu k HDP vystoupal v roce 2011 až na hodnotu 72 %, má tento ukazatel podle plánů v rámci programu začít klesat a v roce 2015 dosáhnout hodnoty 65,3 % HDP (což je stále více než referenční hodnota 60 % HDP). Podle plánů v rámci programu dosáhne Malta na konci přechodného období (2015) dostatečného pokroku směrem k dodržení doporučené hodnoty pro snižování dluhu podle Paktu o stabilitě a růstu, avšak tyto předpoklady mohou být ohroženy, neboť výsledná míra zadlužení může být oproti plánu vyšší vzhledem k možným vyšším schodkům a vnitřní dynamice dluhu. Střednědobý rozpočtový rámec Malty zůstává nezávazný, z čehož vyplývá poměrně krátký horizont pro fiskální plánování. Program uvádí, že maltská vláda zvažuje reformy ročního rozpočtového procesu, včetně harmonogramů, a zavádí fiskální pravidlo zakotvené v ústavě, včetně mechanismů dohledu a nápravy, v souladu s posledními změnami rámce správy eurozóny.

(9) Malta zůstává vážně ohrožena, pokud jde o dlouhodobou udržitelnost jejích veřejných financí, s ohledem na předpokládaný dlouhodobý nárůst výdajů souvisejících se stárnutím obyvatelstva, které značně přesahují průměr EU. Situaci zhoršuje mimo jiné velmi nízká míra aktivity u starších pracovníků, včetně starších žen, relativně nízký věk odchodu do důchodu a využívání programů předčasného odchodu do důchodu. Nezávislá pracovní skupina pro důchody předložila v prosinci 2010 návrhy další důchodové reformy, zahrnující vazbu mezi věkem pro odchod do důchodu a nadějí dožití a zavedení dalších pilířů důchodového systému. Konzultace se zúčastněnými stranami na toto téma již proběhly, ale vláda se k těmto návrhům ještě nevyjádřila. Národní program reforem navíc nenavrhuje komplexní strategii aktivního stárnutí. Opatření, která Malta zavedla pro potírání nenahlášené práce, jsou uznávána, avšak existuje riziko, že náklady spojené s těmito opatřeními nepřiměřeným způsobem ohrozí udržitelnost veřejných financí.

(10) Restrukturalizace maltského hospodářství vytvořila nerovnováhu mezi poptávkou a nabídkou pracovní síly, kterou ještě zhoršuje nízká míra dosaženého vzdělání na terciární úrovni a vysoká míra předčasného ukončování školní docházky. Pro dosažení trvalých výsledků je třeba pokračovat v úsilí o zlepšení vazeb mezi systémem vzdělávání a potřebami trhu práce. Očekává se, že Malta do konce roku 2012 představí strategii na řešení problému předčasného ukončování školní docházky. Kromě toho neexistuje žádný komplexní systém pro sběr a analýzu informací souvisejících s tímto jevem.

(11) Malta stále vykazuje nízkou míru účasti žen a starších pracovníků na trhu práce. Malta podniká kroky pro to, aby ženy vrátila zpět mezi pracovní sílu. Avšak rozdíly v zaměstnanosti mužů a žen a dopady rodičovství jsou pro ženy zvláště negativní, především z důvodu nedostatečných možností finančně dostupné péče o dítě a nedostatku zařízení poskytujících péči o dítě mimo dobu strávenou ve škole, to vše ve spojení s nízkou mírou zavádění opatření vstřícných vůči rodině, jako je flexibilní pracovní doba a práce z domova.

(12) Malta zůstává jedním z mála členských států s obecným systémem indexace mezd. Tento mechanismus sice vykazuje prvky pro potenciální zmírnění svých dopadů, skrývá ale nebezpečí mzdových a cenových spirál, a to zejména proto, že dovozní ceny nejsou vyloučeny z indexu a mohou brzdit konkurenceschopnost, zvláště v odvětvích s vysokým podílem lidské práce. Příslušné orgány již sice provedly proces

hodnocení, ale výsledky ještě nejsou k dispozici a diskuse o konkrétních návrzích reformy ještě vůbec nezačala.

(13) Dodávky energie na Maltě zůstávají téměř zcela závislé na dovážené ropě, zatímco podíl obnovitelných zdrojů energie je i nadále jen zanedbatelný. Vysoké ceny elektřiny mohou negativně ovlivňovat konkurenceschopnost malých a středních podniků. Řešení nedostatků v oblasti energetické účinnosti by mohlo přinést dvojí prospěch v podobě zvýšení konkurenceschopnosti i dosažení cílů v oblasti energetiky a boje proti změně klimatu. V těchto oblastech byla již provedena řada iniciativ, jako např. podpora výroby fotovoltaické energie a rozvoje větrných elektráren, propojení elektrických sítí se Sicílií a podpora používání automobilů s nízkou spotřebou paliva. Je však stále příliš brzy na to, aby bylo možné posoudit případný dopad těchto iniciativ, a proto je třeba jejich provádění důkladně sledovat.

(14) Bankovní systém na Maltě je se svou celkovou hodnotou aktiv, jež činí zhruba 800 % HDP, velmi rozsáhlý v poměru k velikosti hospodářství. Samotná velikost tohoto odvětví naznačuje, že narušení finanční stability by mohlo mít nepřiměřený dopad na domácí hospodářství. Celosvětový hospodářský útlum způsobil nárůst problematických půjček, přičemž však nedošlo ke zvýšené tvorbě rezerv. Zranitelnost způsobuje zejména velká expozice vůči realitnímu trhu, kde byla více než polovina všech půjček poskytnuta domácím rezidentům, zejména když nelze vyloučit další snížení hodnoty nemovitostí, přičemž nabídka bytů a obytných domů v současné době zřejmě převyšuje poptávku.

(15) Malta přijala v rámci Paktu euro plus řadu závazků. Závazky a provádění závazků prezentované v roce 2011 souvisejí se zvyšováním konkurenceschopnosti, podporou zaměstnanosti a posilováním udržitelnosti veřejných financí. Komise posoudila provedení závazků Paktu euro plus. Výsledky tohoto posouzení byly zohledněny v doporučeních.

(16) Komise provedla v kontextu evropského semestru komplexní analýzu hospodářské politiky Malty. Posoudila program stability pro rok 2012 a národní program reforem na rok 2012. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-hospodářskou politiku Malty, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny EU, vzhledem k tomu, že je potřeba posílit celkovou správu ekonomických záležitostí v Evropské unii přispíváním k tvorbě budoucích vnitrostátních rozhodnutí z úrovně EU. Doporučení Komise v rámci evropského semestru jsou zohledněna níže v doporučeních 1 až 6.

(17) Ve světle tohoto posouzení přezkoumala Rada maltský program stability pro rok 2012 a její stanovisko[7] je zachyceno zejména v níže uvedeném doporučení 1,

DOPORUČUJE, aby Malta v období 2012–2013 provedla tato opatření:

1. Posílit rozpočtovou strategii v roce 2012 pomocí dalších trvalých opatření, aby byl zajištěn odpovídající pokrok směrem k dosažení střednědobého rozpočtového cíle a schodek udržen na úrovni nižší než 3 % HDP bez použití jednorázových opatření. Poté ve vhodném tempu pokračovat ve fiskální konsolidaci s cílem dosáhnout dostatečného pokroku v plnění střednědobého rozpočtového cíle, včetně dodržení

[7] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

doporučené hodnoty pro výdaje, v naplňování doporučené hodnoty pro snižování dluhu, stanovením konkrétních opatření pro zajištění cílového schodku od roku 2013, a přitom zachovat připravenost k přijetí dalších opatření v případě odchylek. Zavést závazný víceletý fiskální rámec založený na pravidlech nejpozději do konce roku 2012. Zlepšit daňovou morálku a bojovat proti daňovým únikům a ve zdanění právnických osob zredukovat pobídky vybízející k zadlužení.

2. Bez dalšího prodlení přijmout opatření k zajištění dlouhodobé udržitelnosti důchodového systému, která budou zahrnovat i) významné urychlení postupného zvyšování důchodového věku ve srovnání se současnou legislativou, ii) vytvoření jasné vazby mezi zákonnou věkovou hranicí pro odchod do důchodu a nadějí dožití a iii) opatření na podporu soukromého důchodového spoření. Přijmout opatření ke zvýšení účasti starších pracovníků na trhu práce a k odrazení od využívání programů předčasného odchodu do důchodu.

3. Přijmout opatření ke snížení vysoké míry předčasného ukončování školní docházky. V rámci vzdělávacího systému uplatňovat takovou politiku, která dovednosti pracovníků přizpůsobí těm, které požaduje trh práce. Zvýšit počet a cenovou dostupnost zařízení péče o dítě a zařízení poskytujících péči o dítě mimo dobu strávenou ve škole s cílem zmenšit rozdíly mezi zaměstnaností mužů a žen a zároveň zmenšit dopady rodičovství na zaměstnanost žen.

4. Po konzultaci se sociálními partnery a v souladu s národními zvyklostmi přijmout nezbytné další kroky za účelem reformy systému vyjednávání o mzdách a indexace mezd, tak aby růst mezd lépe odrážel vývoj produktivity práce a aby byl snížen vliv dovozních cen na index.

5. Za účelem snížení závislosti Malty na dovážené ropě zvýšit úsilí v rámci propagace energetické účinnosti a zvýšit podíl energie vyráběné z obnovitelných zdrojů, a to důkladným sledováním stávajících pobídkových mechanismů a podporou dalšího rozvoje infrastruktury včetně dokončení propojení elektrické sítě se Sicílií.

6. Pro posílení bankovního sektoru přijmout opatření na zmírnění potenciálních rizik, která vyplývají z velké expozice vůči realitnímu trhu. Přijmout opatření pro vytvoření větších rezerv pro případy ztrát z nesplácených půjček.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně